

**Ocena trwałości wielkopolskich firm
powstałych przy wsparciu środków z Funduszu Pracy w 2009r.
– raport z badania**

Poznań 2012r.

Wstęp

Przyznawanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej stanowi jeden z najczęściej stosowanych środków aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych. Od 2004 r., kiedy to zmiana ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy wprowadziła możliwość skorzystania z tej formy wsparcia, zainteresowanie samozatrudnieniem wśród osób bezrobotnych sukcesywnie wzrastało. Do końca 2011 roku ok. 31,5 tys. osób w Wielkopolsce zdecydowało się na wykorzystanie szansy rozpoczęcia pracy na własny rachunek, uzyskanej dzięki dotacjom z powiatowych urzędów pracy (PUP) ze środków Funduszu Pracy (FP), w tym w efekcie realizowanych przez nie projektów w ramach Poddziałania 6.1.3. Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki *Poprawa zdolności do zatrudnienia oraz podnoszenie poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych*.

Stosowanie formy aktywizacji, jaką są dotacje na podejmowanie działalności gospodarczej, wiąże się z przeznaczeniem na ten cel wyższych nakładów finansowych wobec kosztów aktywizacji osoby bezrobotnej przy użyciu innych z dostępnych możliwości. Wspieranie samozatrudnienia przynosi jednak konsekwencje szersze niż tylko przywrócenie na rynek pracy osób, które skorzystały z dotacji. Działania te sprzyjają powstawaniu kolejnych miejsc pracy, promowaniu postaw przedsiębiorczych i aktywnych oraz rozwojowi lokalnej gospodarki. W ocenie tego środka aktywizacji należy podkreślić cechującą go 100% efektywność zatrudnieniową w rocznych podsumowaniach wydatkowania środków FP.

Warunkiem bezzwrotności środków finansowych otrzymanych z PUP na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej jest utrzymanie się firmy na rynku przez 12 miesięcy. Fakt ten wpływa na wysoką ocenę efektywności tej formy w okresie roku po otrzymaniu dotacji, natomiast późniejsze losy firm powstałych dzięki udzielonemu wsparciu nie zawsze są monitorowane.

Wielkopolskie Obserwatorium Rynku Pracy (WORP) zrealizowało badanie mające pozwolić na ocenę trwałości firm zakładanych dzięki dotacjom ze środków Funduszu Pracy wśród osób, które założyły działalność gospodarczą w 2009 r., w okresie spowolnienia gospodarczego. Badanie przeprowadzono w 2011 r., a więc po około 2 latach od momentu uzyskania wsparcia, stąd możliwość zweryfikowania trwałości firm po zakończeniu oczekiwanego minimalnego okresu ich prowadzenia.

1. Realizacja badania

Zrealizowanie głównego celu badania, jakim było rozpoznanie stopnia trwałości firm zakładanych dzięki środkom FP po zakończeniu roku ich działalności, wymagało bezpośredniego dotarcia do beneficjentów tej formy wsparcia i poznania ich obecnej sytuacji na rynku pracy. Ponadto w ramach badania interesujące były zagadnienia dotyczące roli zakładanych firm w tworzeniu nowych miejsc pracy na lokalnych rynkach pracy oraz ich przewidywań odnośnie dalszego funkcjonowania.

Badaniem objęto wszystkich, którzy w 2009 r. uruchomili własny biznes dzięki dotacjom na podjęcie działalności gospodarczej z FP, czyli 5 662 osoby. Jako najbardziej adekwatną do potrzeb badania metodę jego realizacji uznano ankietę telefoniczną, która była realizowana przez pracowników PUP współpracujących z WORP. Przed realizacją ankiet pracownicy PUP weryfikowali, czy osoba, która w 2009 r. podpisała umowę na otrzymanie jednorazowej dotacji na podjęcie działalności gospodarczej, nie została ponownie zarejestrowana jako bezrobotna. Ankiety były realizowane tylko wśród osób, o których nie pozyskano takiej informacji. Ponadto pracownicy PUP weryfikowali bazę kontaktową z respondentami, przeprowadzali ankiety oraz kodowali pozyskane dane, które przekazywali WORP.

Badanie zrealizowano w dwóch turach. W czerwcu i lipcu 2011 r. pozyskiwano informacje o osobach, które otrzymały dotację w I półroczu 2009r. (1 562 osoby), w listopadzie i grudniu o beneficjentach z II półroczu (4 136 osób) oraz uzupełniano wcześniejsze informacje. Dzięki dwóm turom badania wszyscy ankietowani mogli wykazać około 2 letni staż w prowadzeniu działalności gospodarczej.

Informację zwrotną z PUP na temat osób zakładających działalność gospodarczą pozyskano o 5 662 osobach, czyli o zakładanej liczbie badanych. Ankieta została przeprowadzona wśród 70,1% osób, które otrzymały dotację (3 968 ankiet). Osoby, z którymi nie przeprowadzono wywiadu, to osoby ponownie zarejestrowane w PUP, odmawiające udziału w badaniu lub te, z którymi nie można było nawiązać z nimi kontaktu. W tym trzecim przypadku istnienie działalności było weryfikowane także za pomocą innych źródeł (REGON, CEIDG, członkowie rodziny) i w uzasadnionych przypadkach podawano informację o obecnym statusie firmy.

Po uwzględnieniu wszystkich źródeł informacji brak danych o istnieniu firmy dotyczy 936 przedsiębiorstw. Wśród tych 16,5% ogółu działalności gospodarczych

mogą występować przedsiębiorstwa o różnym statusie na rynku, dlatego ta grupa firm zwykle będzie pomijana w dalszych analizach.

Na wykresie 1 przedstawiony został stopień realizacji badania w poszczególnych powiatach. Uwzględniono tam także braki danych w poszczególnych powiatach. Dalsze analizy dotyczyć będą 4 726 przedsiębiorców, których status na rynku pracy jest znany, poza koniecznymi odniesieniami do całości działalności zakładanych w przyjętym w badaniu okresie.

2. Trwałość firm

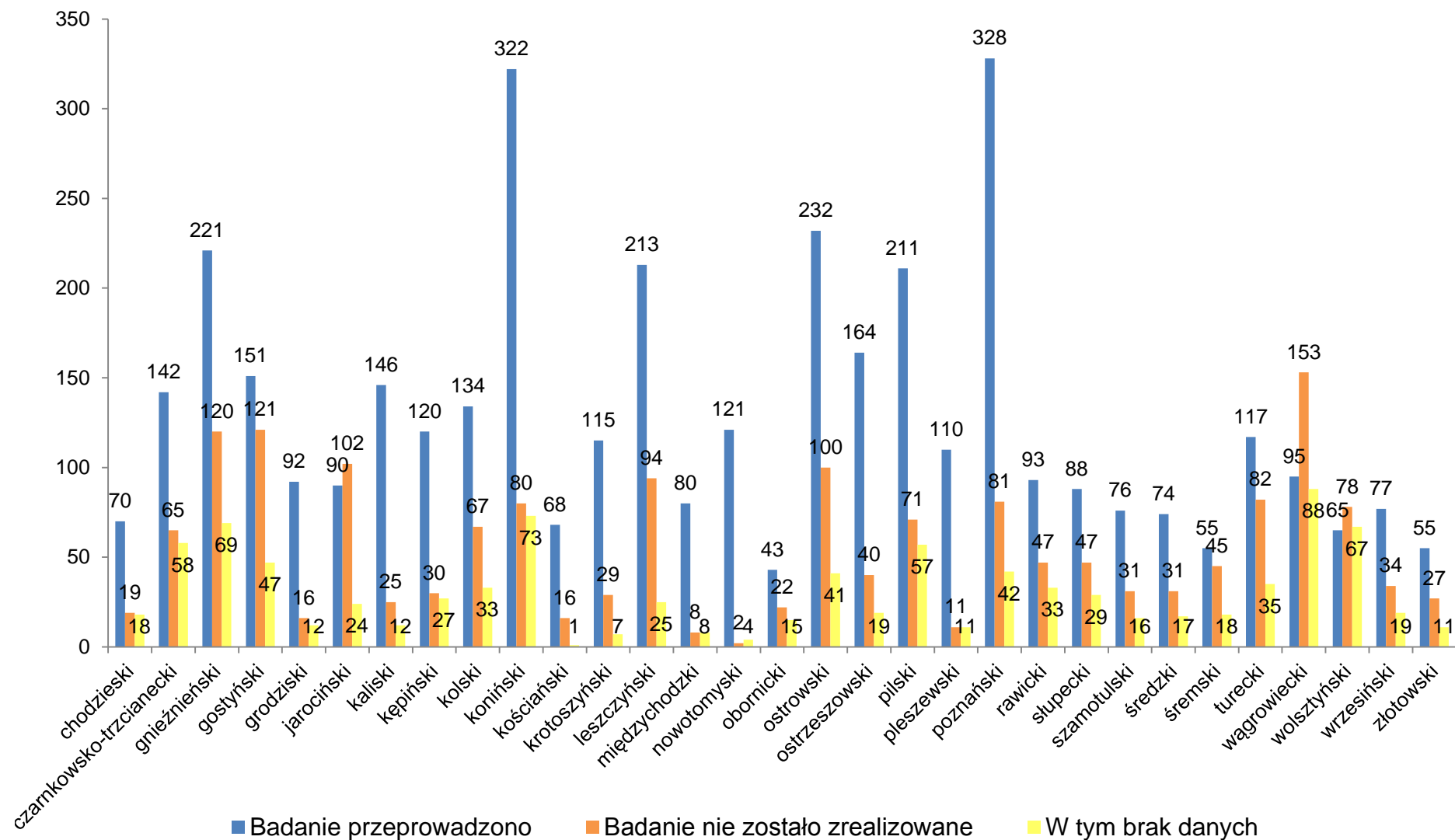
W 2009 r. powiatowe urzędy pracy zawarły 5 662 umowy przyznające jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej z osobami bezrobotnymi. Opracowany w 2010 r. raport Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu pn. *Dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej w latach 2008-2009 w województwie wielkopolskim*¹ przybliżyła strukturę demograficzną osób, które były odbiorcami tej formy wsparcia. Wśród osób otrzymujących dotacje w 2009 r. dominowali mężczyźni (62,4% objętych wsparciem) i osoby młode, do 34 roku życia (66,8%), co może świadczyć o ich większej skłonności do podejmowania wyzwań samozatrudnienia. Największą przedsiębiorczością charakteryzowały się osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (31,1% przyznanych dotacji) oraz zasadniczym zawodowym (29,6%). Średnia wysokość dotacji w województwie wynosiła 15,9 tys. zł.

Według raportu w ciągu 12 miesięcy od otrzymania dotacji w 2009 r. zwrócono otrzymane środki w przypadku 0,3% powstałych firm. Wynikało to głównie z przyczyn formalnych (nierozpoczęcie działalności w terminie, nierozliczenie wydatkowania środków, etc) lub z likwidacji nierentownej działalności. Po zakończeniu okresu można zakładać wzrost likwidacji nierentownych przedsięwzięć, związany z upływem okresu, w którym wraz z zamknięciem działalności należałoby zwrócić otrzymane dofinansowanie.

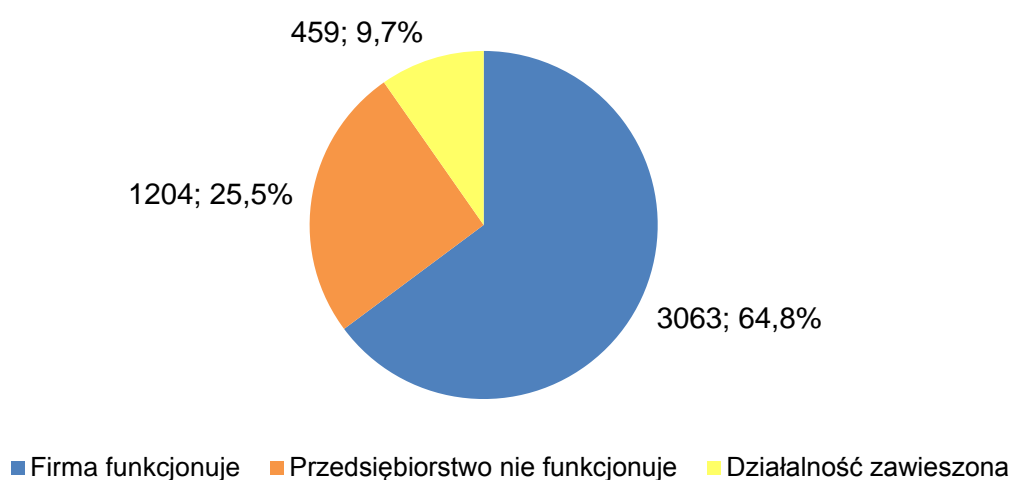
¹ *Dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej w latach 2008-2009 w województwie wielkopolskim*, <http://wup.poznan.pl/dzialania-ryнку-pracy/opracowania-i-analizy/>

Wykres 1. Realizacja badania ankietowego wśród osób, które otrzymały jednorazowe środki na założenie działalności gospodarczej w 2009 r. według powiatów, z uwzględnieniem liczby braków danych.

Zgodnie z danymi pozyskanymi w ramach badania WORP w 2011 r. funkcjonowały 3 063 działalności gospodarcze utworzone dwa lata wcześniej, co stanowi 54,1% wszystkich przyznanych wtedy dotacji². Tym samym nastąpił znaczący wzrost likwidacji firm po zakończeniu oczekiwanego okresu prowadzenia działalności. Biorąc pod uwagę tylko firmy, o których udało się pozyskać wiarygodną informację, do chwili badania przetrwało 64,8% firm, 25,5% zostało zlikwidowanych, a 9,7% było zawieszonych w momencie badania (wykres 2).

Wykres 2. Status przedsiębiorstw powstałych w 2009r. dzięki przyznaniu jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej osobom bezrobotnym, stan na 2011r., N=4 726

Stopień przetrwania przedsiębiorstw zakładanych dzięki pozyskanym dotacjom jest zróżnicowany w poszczególnych powiatach. Najwyższy odsetek przetrwania wśród zbadanych firm, charakteryzuje powiaty pleszewski - 86,4% istniejących firm i wolsztyński - 85,5%. W dwóch powiatach funkcjonuje mniej niż połowa przedsiębiorstw, których status zweryfikowano. Likwidacja działalności gospodarczych w największym stopniu dotyczy powiatów słupeckiego (41,5% zbadanych firm) i konińskiego (40,4%). Niektóre powiaty charakteryzuje także kilkunastoprocentowy udział przedsiębiorstw o statusie *zawieszona*, których dalsza działalność jest uzależniona od czynników rynkowych oraz sytuacji osoby prowadzącej działalność. Wyniki przedstawia tabela 1.

² N= 5662

Tabela 1. Istnienie przedsiębiorstw powstałych dzięki otrzymanym dotacjom w 2009 r. po upływie ok. 2 lat od rozpoczęcia działalności według powiatów

Powiat	Liczba zbadanych podmiotów	Istnienie firmy w momencie badania					
		Firma funkcjonuje		Przedsiębiorstwo nie funkcjonuje		Działalność zawieszona	
		N	%	N	%	N	%
chodzieski	71	52	73,2%	10	14,1%	9	12,7%
czarnkowsko-trzcianecki	149	88	59,1%	39	26,2%	22	14,8%
gnieźnieński	272	162	59,6%	65	23,9%	45	16,5%
gostyński	225	136	60,4%	70	31,1%	19	8,4%
grodziski	96	60	62,5%	30	31,3%	6	6,3%
jarociński	168	81	48,2%	65	38,7%	22	13,1%
kaliski	159	107	67,3%	33	20,8%	19	11,9%
kępiński	123	93	75,6%	19	15,4%	11	8,9%
kolski	168	96	57,1%	63	37,5%	9	5,4%
koniński	329	165	50,2%	133	40,4%	31	9,4%
kościański	83	59	71,1%	13	15,7%	11	13,3%
krotoszyński	137	97	70,8%	32	23,4%	8	5,8%
leszczyński	282	176	62,4%	82	29,1%	24	8,5%
międzychodzki	80	61	76,3%	16	20,0%	3	3,8%
nowotomyski	119	89	74,8%	19	16,0%	11	9,2%
obornicki	50	36	72,0%	10	20,0%	4	8,0%
ostrowski	291	172	59,1%	85	29,2%	34	11,7%
ostrzeszowski	185	130	70,3%	42	22,7%	13	7,0%
pilski	225	182	80,9%	43	19,1%	0	0,0%
pleszewski	110	95	86,4%	15	13,6%	0	0,0%
poznański	367	253	68,9%	47	12,8%	67	18,3%
rawicki	107	79	73,8%	15	14,0%	13	12,1%
słupecki	106	51	48,1%	44	41,5%	11	10,4%
szamotulski	91	63	69,2%	12	13,2%	16	17,6%
średzki	88	59	67,0%	24	27,3%	5	5,7%
śremski	82	51	62,2%	21	25,6%	10	12,2%
turecki	164	107	65,2%	47	28,7%	10	6,1%
wągrowiecki	160	93	58,1%	51	31,9%	16	10,0%
wolsztyński	76	65	85,5%	11	14,5%	0	0,0%
wrzesiński	92	58	63,0%	31	33,7%	3	3,3%
złotowski	71	47	66,2%	17	23,9%	7	9,9%

Tabela przedstawia wyniki wyłącznie dla przedsiębiorstw, o których pozyskano informację na temat obecnego statusu.

Wartości oznaczone kolorem oznaczają wartości powyżej odsetka przetrwania/likwidacji przedsiębiorstw w województwie.

Szansę na przetrwanie firm w poszczególnych powiatach są wypadkową sytuacji gospodarczej w lokalnym wymiarze, atrakcyjności podjętego przedsięwzięcia oraz motywacji i przedsiębiorczości osoby zakładającej działalność. Na podstawie

zebranych danych nie można ocenić, jakie znaczenie mają przyjmowane kryteria przyznawania dotacji dla efektywności wsparcia. Nawet przedsiębiorstwa dobrze rokujące ze względu na ciekawy i dobrze umotywowany wniosek mogą zostać zlikwidowane w wyniku zmian w popycie na tego typu usług, konkurencji lub innych czynników losowych. Warto jednak zauważyć, że wśród 11 powiatów, w których zbadano najmniejsze grupy respondentów (poniżej 100)³ aż w 8 odsetek firm, które nadal funkcjonują, przewyższa odsetek dla województwa. Wśród 7 powiatów, w których pozyskano informację o ponad 200 firmach, tylko powiat pilski i poznański mają stopień trwałości wyższy niż województwo. Może być to efektem silniejszej konkurencji i większego ryzyka likwidacji małych firm w powiatach o większej liczbie powstających przedsiębiorstw. Likwidacje mogą jednak następować także w wyniku niewłaściwych założeń podczas procesu ubiegania się o dofinansowanie, np. błędnego szacowania swoich możliwości na rynku przez osoby ubiegające się o dotacje lub przyjętej polityki przyznawania środków. Są to wyłącznie hipotetyczne przyczyny niepowodzeń małych przedsiębiorstw, a określenie stanu faktycznego wymagałoby bardziej pogłębionego ujęcia tematu.

Omawiając stopień trwałości przedsiębiorstw, należy zauważyć, że część z respondentów podczas rozmowy telefonicznej wyrażała obawy, co do dalszego funkcjonowania firmy, wynikające z zakończenia okresu preferencyjnych warunków opłacania ubezpieczenia społecznego przez nowopowstające podmioty gospodarcze (obniżone składki ZUS przez okres 2 lat od utworzenia działalności gospodarczej). Jest to poniekąd drugi moment krytyczny w przypadku działalności firm powstających dzięki wsparciu publicznego, weryfikujący rentowność przedsięwzięcia.

Prezentacja wyników dotyczących obecnego statusu firm powstałych dzięki jednorazowemu wsparciu ze strony PUP na tle ogółu przyznanych w 2009 r. dotacji znajduje się w załączniku 1.

3. Funkcjonowanie firm

Osoby, których działalność funkcjonuje lub została zawieszona, zostały poproszone o bliższe scharakteryzowanie działalności firmy w zakresie zatrudnienia,

---

³ Mała liczba respondentów jest efektem zarówno mniejszej liczby udzielonych dotacji, jak i trudności w dotarciu do respondentów (brak kontaktu).

możliwości tworzenia nowych miejsc pracy i odnośnie perspektyw dalszego funkcjonowania na rynku. W przypadku zawieszonych działalności na udzielenie odpowiedzi zdecydowało się ok. 40% przedsiębiorców.

Wśród badanych dominują podmioty zatrudniające od 1 do 3 osób (w tym samozatrudnieni) – 3 153 podmioty, czyli 97,2% funkcjonujących firm⁴. Część z objętych badaniem przedsiębiorstw generuje więcej miejsc zatrudnienia – 67 firm ma od 4 do 6 pracowników, 16 od 7 do 10 zatrudnionych. W 7 przedsiębiorstwach zatrudnienie przekracza 10 osób. Nie można zauważyć koncentracji większych firm pod względem terytorialnym. Uzależnione jest to bardziej od profilu działalności: 31 firm zatrudniających co najmniej 4 pracowników funkcjonuje w ramach działu 43 PKD 2007 Roboty budowlane specjalistyczne, po 7 w ramach działu 41 - Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków i działu 47 - Handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi.

Od początku swojej działalności 537 przedsiębiorstw dokonało zmiany w liczbie zatrudnionych, rozumianej jako wzrost lub spadek liczby zatrudnionych w odniesieniu stanu aktualnego do stanu w momencie rozpoczynania działalności. Wzrost zatrudnienia nastąpił w 519 przedsiębiorstwach, spadek w 18. Niewielka liczba firm, która zmniejszyła liczbę pracowników, jest efektem niskiego stanu zatrudnienia na początku działalności w większości zakładanych przedsiębiorstw. Część z przedsiębiorców wskazywała na występujące w ich firmach ruchy kadrowe, które nie zmieniły stanu zatrudnienia. Związane to było głównie ze zjawiskiem sezonowego zatrudnienia i zwiększaniem zatrudnienia w okresie większego zapotrzebowania na siłę roboczą.

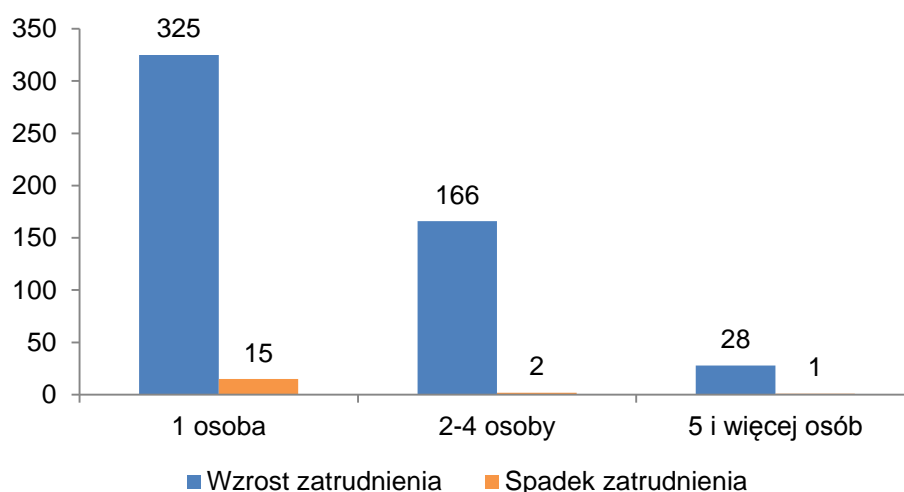
Większość firm (325) zatrudniła dodatkowo jednego pracownika. W przypadku 28 przedsiębiorstw ich rozwój wymagał zwiększenia zatrudnienia o 5 i więcej osób. Zmiany kadrowe w badanych przedsiębiorstwach przybliży wykres 3.

32,0% działających przedsiębiorstw planuje w ciągu najbliższego roku zwiększyć liczbę zatrudnionych, natomiast zwolnienia przewiduje 0,5% podmiotów. 14,8% ma trudności w doprecyzowaniu swoich planów odnośnie zmian w zatrudnieniu. Pozostałe osoby prowadzące działalność (52,7%) nie planują jakichkolwiek zmian w stanie zatrudnienia.

---

⁴ Dane prezentowane dla firm istniejących i zwieszonych działalności gospodarczych, których właściciele zgodzili się na realizację badania. N=3 243

Wykres 3. Zmiany w liczbie zatrudnionych w przedsiębiorstwach powstałych dzięki dotacjom na rozpoczęcie działalności gospodarczej z FP w 2009 r.

Wśród przedsiębiorstw planujących wzrost zatrudnienia dominują firmy związane ze specjalistycznymi robotami budowlanymi, handlem i naprawą pojazdów samochodowych, robotami budowlanymi związanymi ze wznoszeniem budynków i działalnością usługową. Są to także branże, w których działają największe podmioty gospodarcze powstałe dzięki uzyskaniu dotacji.

Tabela 2 przedstawia natomiast zróżnicowanie planów zatrudnieniowych w zależności od wielkości firmy. Zainteresowanie przedsiębiorstw o większej liczbie zatrudnionych dalszym zatrudnianiem świadczy o ich dalszym rozwoju i stabilnej sytuacji. Zwiększenie zapotrzebowania na pracowników, związane zapewne z zapotrzebowaniem na świadczone usługi, deklaruje co 3 przedsiębiorca zatrudniający do 3 osób.

Tabela 2. Plany zatrudnieniowe podmiotów gospodarczych z uwzględnieniem ich wielkości.

Stan zatrudnienia w firmie	Liczba firm	W tym:			
		Liczba firm planujących wzrost zatrudnienia	%	Liczba firm planujących spadek zatrudnienia	%
1-3 osoby	3153	987	31,3%	12	0,4%
4-6 osób	67	38	56,7%	3	4,5%
7-10 osób	16	9	56,3%	1	6,3%
powyżej 10 osób	7	3	42,9%	0	0,0%

Osoby, których działalność, założona po otrzymaniu środków FP, funkcjonowała lub była zawieszona w 2011 r., zostały poproszone o ocenę szans

swojej firmy na przetrwanie kolejnego roku. 82,4% respondentów, którzy odpowiedzieli na to pytanie, nie przewiduje zamknięcia działalności w ciągu najbliższych 12 miesięcy. Wśród nich znajdują się wszystkie firmy, w których zatrudnienie przekracza 3 osoby, co świadczy o bardziej optymistycznych ocenach przyszłości firm generujących zatrudnienie. Likwidacji działalności spodziewa się 2,9% badanych firm. W ciągu najbliższego roku planuje utrzymać swoją działalność także co piąta firma z tych, które w chwili badania znajdowały się w zawieszeniu. W tabeli 3 znajduje się rozkład odpowiedzi respondentów z uwzględnieniem ich zróżnicowania pod względem wielkości zatrudnienia i statusu na rynku

Tabela 3. Ocena szans przetrwania przez podmiot gospodarczy kolejnego roku działalności z uwzględnieniem wielkości firmy i aktualnym statusem.

Z uwzględnieniem:		N	Czy firma przetrwa najbliższy rok?					
			Tak	%	Nie	%	Trudno powiedzieć	%
Stan zatrudnienia w firmie	1-3 osoby	3153*	2583	81,9%	94	3,0%	474	15,0%
	4-6 osób	67	67	100,0%	0	0,0%	0	0,0%
	7-10 osób	16	14	87,5%	0	0,0%	2	12,5%
	Powyżej 10 osób	7	7	100,0%	0	0,0%	0	0,0%
Istnienie firmy w momencie badania	Firma funkcjonuje	3063*	2585	84,4%	81	2,6%	393	12,8%
	Działalność zawieszona	459*	97	21,1%	14	3,1%	101	22,0%

* Wartości częściowe nie sumują się do N ze względu na braki odpowiedzi.

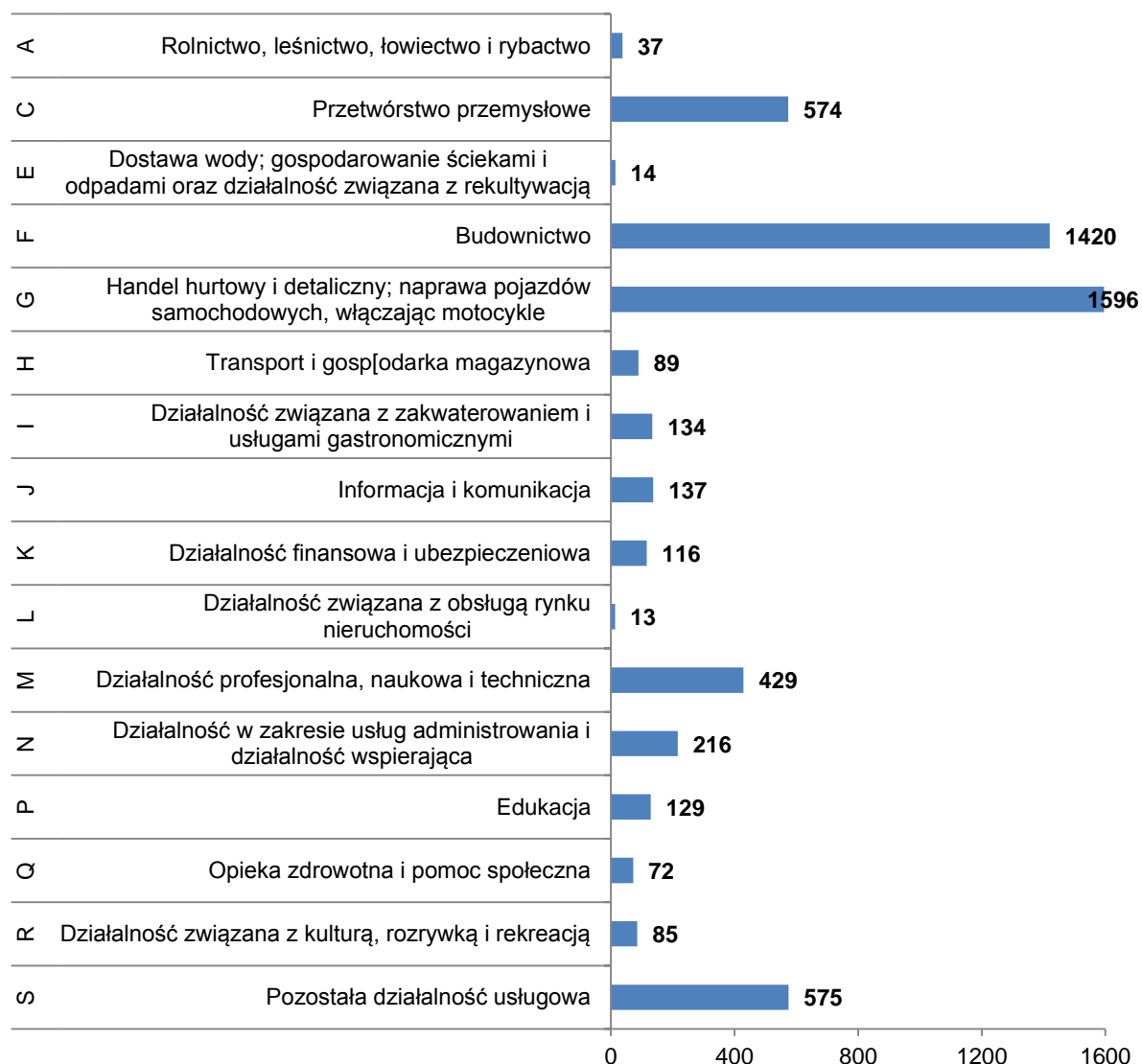
4. Profil działalności a trwałość zakładanych przedsiębiorstw

Zakładane w 2009 r. firmy były zróżnicowane pod względem dominującego typu prowadzonej działalności. 5 662 rozpoczynające wtedy swoją działalność mikroprzedsiębiorstwa można zaklasyfikować do 318 branż według podklas PKD 2007, mieszczących się w 16 sekcjach⁵. Duże zróżnicowanie działalności świadczy o indywidualnych pomysłach osób bezrobotnych na własny biznes. W przypadku 69 podjętych rodzajów działalności były to unikatowe inicjatywy w skali województwa.

⁵ Klasyfikacja PKD 2007 wyróżnia 21 sekcji (np. sekcja C Przetwórstwo przemysłowe), które dzielone są na działy (np. dział 14 Produkcja odzieży), w których wyróżniane są klasy i podklasy (np. 14.11.Z Produkcja odzieży skórzanej).

Na wykresie 4 przedstawiono rozkład zakładanych firm według sekcji PKD 2007. Najczęściej podejmowano działalność w zakresie handlu i napraw pojazdów (28,2% działalności), budownictwa (25,1%), przetwórstwa przemysłowego (10,2%) oraz działalności usługowej (10,1%). Taki rozkład najpopularniejszych działalności związany jest m.in. z płcią beneficjentów dotacji. Przewaga mężczyzn przekłada się na dużą popularność męskich branż, związanych z robotami budowlanymi i mechaniką pojazdów. Na rodzaj podejmowanej działalności wpływać mogły także posiadane przez beneficjenta wykształcenie i zawód (znacząca wśród beneficjentów z 2009 r. grupa osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym). Mniejszą popularnością cieszyły się działalności wymagające wyższych kwalifikacji lub większych nakładów finansowych i technicznych na ich rozpoczęcie.

Wykres 4. Firmy powstałe dzięki otrzymanym dotacjom z FP w 2009 r. według dominującego profilu działalności (sekcja PKD 2007).

Poszczególne powiaty różnią się między sobą w rodzajach tworzonej działalności. Działalność usługową najczęściej zakładano w powiecie pleszewskim (17,4% dotacji w powiecie), w powiecie kolskim dominowały firmy związane z handlem (46,8%), w wolsztyńskim z budownictwem (38,5%). Liderem w powstawaniu firm związanych z przetwórstwem (19,0%) jest powiat kościański, a powiat poznański sprzyja rozwojowi działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (23,5% firm). 4 dominujące profile działalności w województwie w poszczególnych powiatach stanowiły od 65,6% działalności w powiecie poznańskim do 90,2% zakładanych firm w powiecie nowotomyskim. Można zatem mówić o zróżnicowaniu firm zakładanych w powiatach, co wynika z innej struktury i potrzeb lokalnych rynków. Informacje o strukturze branżowej działalności według powiatów znajdują się w załącznikach.

Najpopularniejsze formy zakładanych działalności według wyższego stopnia szczegółowości przedstawia tabela 4. Uwzględnia ona 24 najchętniej wybierane przez beneficjentów profile działalności w ramach wyżej wskazanych sekcji PKD 2007, w których powstało nie mniej niż 1% ogółu firm założonych przy wsparciu ze źródeł publicznych. Popularne jest aż 9 typów działalności związanych z budownictwem. W ramach przetwórstwa przemysłowego dominujące znaczenie ma produkcja odzieży wierzchniej, wśród działalności profesjonalnej - działalność fotograficzna, a wśród działalności usługowej – fryzjerstwo i kosmetyka. Osoby bezrobotne chętnie podejmowały się także prowadzenia własnych placówek gastronomicznych czy działalności związanej z zagospodarowywaniem terenów zielonych i nauką jazdy.

Według pozyskanych danych w przypadku 94 podmiotów gospodarczych w trakcie ich działalności nastąpiły zmiany w profilu działalności polegające zwykle na poszerzeniu zakresu działań (dodatkowe branże) lub zmianie rodzaju działalności. Tego typu zabiegi mogły być sposobem na uniknięcie likwidacji firmy i sprostanie oczekiwaniom odbiorców. Mimo tego typu staraniom zlikwidowanych zostało 21,3% firm założonych przez byłych klientów PUP w 2009 r.

Największy poziom likwidacji dotyczył przedsiębiorstw działających w ramach sekcji K Działalność finansowa i ubezpieczeniowa (30,2% firm w branży) oraz sekcji I Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (29,1% działalności w branży). Najwięcej firm zlikwidowano w ramach działalności związanej z handlem i naprawą pojazdów (424 zamknięte przedsiębiorstwa), co stanowiło

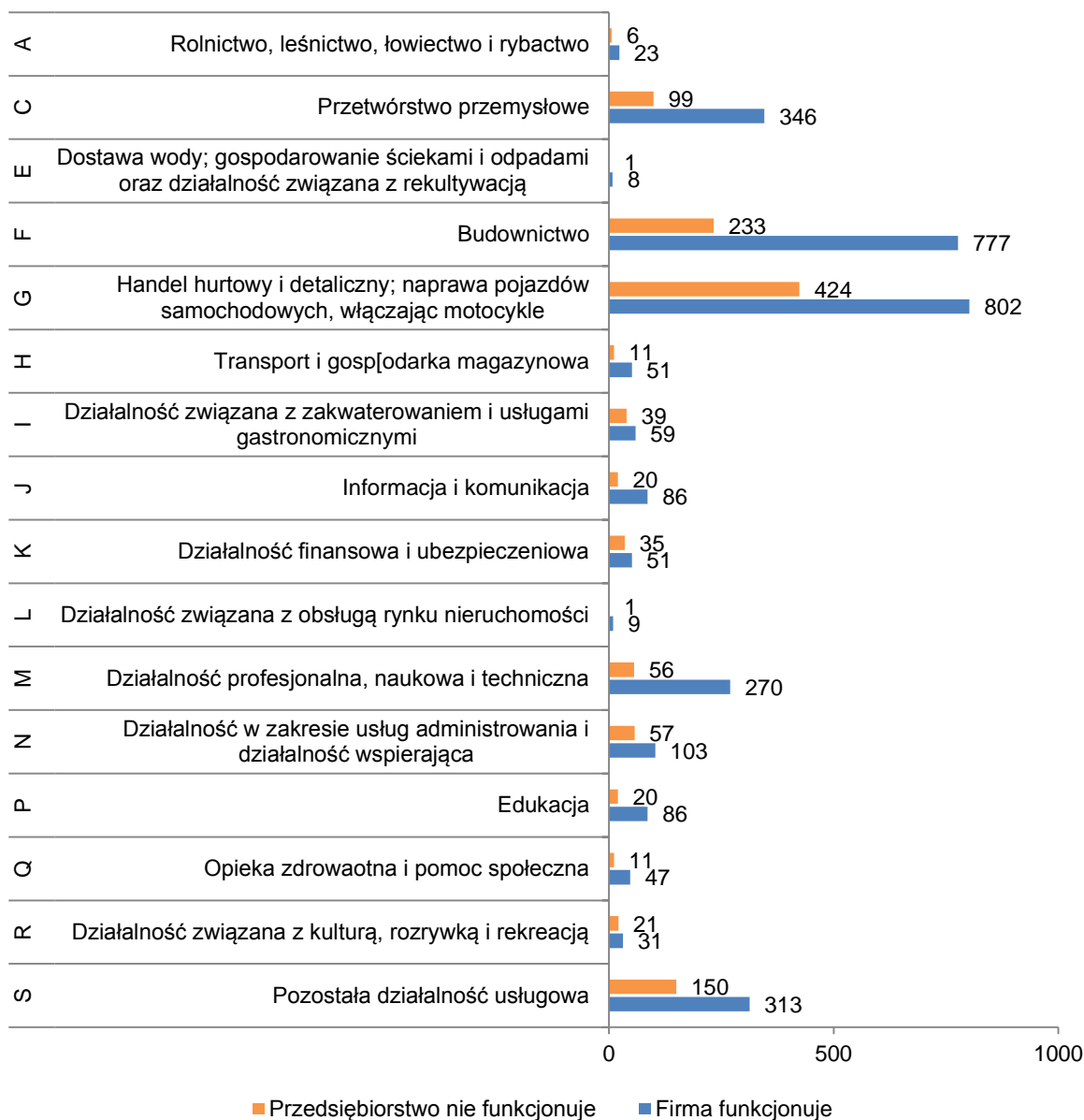
26,6% firm w branży. Wśród 5 sekcji, w ramach których najczęściej zakładano własny biznes w 2009 r., najmniejszy odsetek zamknięć firm charakteryzuje Działalność profesjonalną, naukową i techniczną (sekcja M) - 13,1% likwidacji. Szczegółowe dane odnośnie liczby firm w poszczególnych działach gospodarki, które w momencie nadania miały status zlikwidowanych lub działających, przedstawia wykres 5.

Tabela 4. Najczęściej zakładane dzięki pozyskanym dotacjom z FP rodzaje działalności według podklas PKD 2007

Sekcja PKD	Nr podklasy PKD	Zakres działalności wg podklas PKD 2007	Liczba dotacji	% w ogóle*
G	45.20.Z	Konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych z wyłączeniem motocykli	429	7,6%
S	96.02.Z	Fryzjerstwo i pozostałe zabiegi kosmetyczne	370	6,5%
F	41.20.Z	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	234	4,1%
F	43.39.Z	Wykonywanie pozostałych robót budowlanych wykończeniowych	216	3,8%
G	47.71.Z	Sprzedaż detaliczna odzieży prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	187	3,3%
F	43.31.Z	Tynkowanie	161	2,8%
F	43.21.Z	Wykonywanie instalacji elektrycznych	133	2,3%
F	43.22.Z	Wykonywanie instalacji wodno-kanalizacyjnych, ciepłych, gazowych i klimatyzacyjnych	125	2,2%
G	47.91.Z	Sprzedaż detaliczna prowadzona przez domy sprzedaży wysyłkowej lub Internet	110	1,9%
F	43.91.Z	Wykonywanie konstrukcji i pokryć dachowych	109	1,9%
F	43.33.Z	Posadzkarstwo; tapetowanie i oblicowywanie ścian	108	1,9%
M	74.20.Z	Działalność fotograficzna	89	1,6%
G	47.11.Z	Sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych	86	1,5%
F	43.32.Z	Zakładanie stolarki budowlanej	83	1,5%
I	56.10.A	Restauracje i inne stałe placówki gastronomiczne	79	1,4%
K	66.22.Z	Działalność agentów i brokerów ubezpieczeniowych	74	1,3%
G	47.19.Z	Pozostała sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach	72	1,3%
G	47.76.Z	Sprzedaż detaliczna kwiatów, roślin, nasion, nawozów, żywych zwierząt domowych, karmy dla zwierząt domowych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	70	1,2%
C	14.13.Z	Produkcja pozostałej odzieży wierzchniej	70	1,2%
M	74.10.Z	Działalność w zakresie specjalistycznego projektowania	65	1,1%
M	73.11.Z	Działalność agencji reklamowych	64	1,1%
N	81.30.Z	Działalność usługowa związana z zagospodarowaniem terenów zieleni	63	1,1%
F	43.34.Z	Malowanie i szklenie	57	1,0%
P	85.53.Z	Pozaszkolne formy edukacji z zakresu nauki jazdy i pilotażu	55	1,0%

* uwzględniono wyłącznie branże o udziale min. 1,0% w ogóle przyznanych dotacji; N=5662.

Wykres 5. Liczba firm zlikwidowanych i istniejących po 2 latach funkcjonowania według dominującego typu działalności gospodarczej (według sekcji PKD)

Zarówno wśród zamykanych i rozwijających się firm dominują działalności, których najczęściej zakładano przedsiębiorstwa, co można zauważyć na podstawie tabeli 5. Zestawiono w niej rodzaje działalności (w oparciu o podklasy PKD), które stanowią największy odsetek firm zamykanych po 2 latach funkcjonowania oraz te, które dominują wśród wciąż istniejących. Wszystkie z nich znalazły się wśród najczęściej wybieranych przez bezrobotnych podejmujących samozatrudnienie rodzajów działalności gospodarczych w 2009 r.

Tabela 5. Przedsiębiorstwa funkcjonujące i likwidowane po 2 latach od założenia działalności według podklas PKD 2007 najczęściej występujących w tych kategoriach.

Nr podklasy PKD	Zakres działalności według podklas PKD 2007	Istnienie firmy*		Nr podklasy PKD	Zakres działalności według podklas PKD 2007	Likwidacja działalności*	
45.20.Z	Konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych z wyłączeniem motocykli	255	8,3%	96.02.Z	Fryzjerstwo i pozostałe zabiegi kosmetyczne	94	7,8%
96.02.Z	Fryzjerstwo i pozostałe zabiegi kosmetyczne	218	7,1%	45.20.Z	Konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych z wyłączeniem motocykli	78	6,5%
41.20.Z	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	114	3,7%	47.71.Z	Sprzedaż detaliczna odzieży prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	68	5,6%
43.39.Z	Wykonywanie pozostałych robót budowlanych wykończeniowych	98	3,2%	43.39.Z	Wykonywanie pozostałych robót budowlanych wykończeniowych	44	3,7%
43.21.Z	Wykonywanie instalacji elektrycznych	94	3,1%	41.20.Z	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	41	3,4%
43.31.Z	Tynkowanie	83	2,7%	47.91.Z	Sprzedaż detaliczna prowadzona przez domy sprzedaży wysyłkowej lub Internet	35	2,9%
43.22.Z	Wykonywanie instalacji wodno-kanalizacyjnych, ciepłych, gazowych i klimatyzacyjnych	79	2,6%	47.11.Z	Sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych	27	2,2%
47.71.Z	Sprzedaż detaliczna odzieży prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	79	2,6%	43.31.Z	Tynkowanie	26	2,2%
43.91.Z	Wykonywanie konstrukcji i pokryć dachowych	65	2,1%	66.22.Z	Działalność agentów i brokerów ubezpieczeniowych	24	2,0%
43.33.Z	Posadzkarstwo; tapetowanie i oblicowywanie ścian	60	2,0%	47.19.Z	Pozostała sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach	24	2,0%
ogółem		3 063	100,0%	ogółem		1 204	100,0%

* uwzględniono wyłącznie podklasy PKD o min. 2,0% udziale w ogóle działających/zlikwidowanych działalności

Biorąc pod uwagę trwałość firm w obrębie branży należy zauważyć, że w przypadku 73 rodzajów działalności (według działów PKD) przetrwało 100% z założonych firm, a w przypadku 12 branż nastąpiła pełna likwidacja działalności podjętych w ich ramach. Były to jednak stosunkowo nieliczne podejmowane formy

małego biznesu (140 firm istniejących, 16 zlikwidowanych). W załączniku 3 dokonano zestawienie trwałości zakładanych przedsiębiorstw w ramach poszczególnych działów PKD w skali województwa. Można tam zauważyć stosunkowo wysoki odsetek istnienia wśród firm zakładanych w mniej popularnych sferach aktywności ekonomicznej (poniżej 20 firm w branży), co może być efektem mniejszej konkurencji w branży czy przyjęcia strategii działania bardziej adekwatnej do aktualnej sytuacji gospodarczej i odnalezienia niszy rynkowej.

Wśród najpopularniejszych branż (powyżej 100 założonych firm w regionie) najwięcej firm przetrwało w edukacji (66,7%) i produkcji metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń (60,4%). Mało odporne na sytuację na rynku okazały się handel detaliczny (32,3% likwidacji) i działalność usługowa związana z utrzymaniem porządku w budynkach i zagospodarowaniem terenów zieleni (31,6%).

Podsumowanie

Funkcjonowanie na rynku 64,8% firm⁶, powstałych dzięki jednorazowym środkom na podjęcie działalności gospodarczej, po upływie 2 lat od uzyskania wsparcia świadczy o długotrwałym utrzymywaniu się dobrego wyniku uzyskiwanego przez ten instrument rynku pracy w ramach aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych. Co więcej, jak wskazują pozyskane informacje, większość z tych firm cechuje stabilna sytuacja na rynku, pozwalająca na posiadanie pozytywnych oczekiwań wobec przyszłości, a w co trzecim przedsiębiorstwie także na tworzenie nowych miejsc pracy.

Zakładane firmy koncentrują się w 5 sektorach gospodarki, stanowiących najbardziej atrakcyjne obszary dla prowadzenia mikroprzedsiębiorstw. Jednocześnie nasilenie konkurencji w ramach rodzajów działalności najchętniej podejmowanych przez osoby bezrobotne przyczynia się do dominowania tych sektorów także wśród firm likwidowanych, np. co czwarte przedsiębiorstwo nastawione na działalność usługową (sekcja S) lub na handel (sekcja G) nie przetrwało 2 lat od założenia. Popularność branży oraz zapotrzebowanie na oferowane usługi może być mylące dla osób decydujących się na samozatrudnienie, zwłaszcza jeśli nie dokonają oceny konkurencji w obszarze i nie przygotowują oferty atrakcyjnej dla potencjalnych klientów. Pewnym sposobem na zaistnienie na rynku może być próba podjęcia bardziej niszowej działalności, co potwierdzają zebrane dane. *Bez względu na popularność danego rodzaju działalności, decyzja osoby bezrobotnej o charakterze zakładanego przez nią przedsiębiorstwa musi wynikać z dobrej znajomości możliwości swoich i rynku. Stąd konieczne jest przygotowywanie przyszłych beneficjentów wsparcia do funkcjonowania w roli przedsiębiorcy oraz wskazywanie im potencjalnych szans i zagrożeń wynikających z charakteru działalności, jaka planują otworzyć.*

Zróżnicowana trwałość firm w ramach poszczególnych profili działalności jest w znacznym stopniu efektem możliwości rozwoju danego typu działalności w warunkach lokalnej gospodarki oraz przygotowania beneficjenta do samozatrudnienia. Istotna jest zatem ocena składanych wniosków o dotacje nie tylko pod względem spełniania kryteriów formalnych, ale także uwzględnienie czynników wpływających na szanse zaistnienia przedsiębiorstwa w swojej strefie działalności.

---

⁶ Wśród firm, o których pozyskana informację o obecnym statusie na rynku.

Załączniki

Załącznik 1. Udział firm funkcjonujących, zlikwidowanych i zawieszonych, powstałych w 2009r. dzięki dotacjom na rozpoczęcie działalności po 2 latach od rozpoczęcia działalności w ogóle udzielonych dotacji w danym roku według powiatów

Powiat	Liczba dotacji w 2009r.	Liczba podmiotów, o jakich pozyskano informacje		Istnienie firmy w momencie badania					
				Firma funkcjonuje		Przedsiębiorstwo nie funkcjonuje		Działalność zawieszona	
		N	%	N	%	N	%	N	%
chodzieski	89	71	79,8%	52	58,4%	10	11,2%	9	10,1%
czarnkowsko-trzcianecki	207	149	72,0%	88	42,5%	39	18,8%	22	10,6%
gnieźnieński	341	272	79,8%	162	47,5%	65	19,1%	45	13,2%
gostyński	272	225	82,7%	136	50,0%	70	25,7%	19	7,0%
grodziski	108	96	88,9%	60	55,6%	30	27,8%	6	5,6%
jarociński	192	168	87,5%	81	42,2%	65	33,9%	22	11,5%
kaliski	171	159	93,0%	107	62,6%	33	19,3%	19	11,1%
kępiński	150	123	82,0%	93	62,0%	19	12,7%	11	7,3%
kolski	201	168	83,6%	96	47,8%	63	31,3%	9	4,5%
koniński	402	329	81,8%	165	41,0%	133	33,1%	31	7,7%
kościański	84	83	98,8%	59	70,2%	13	15,5%	11	13,1%
krotoszyński	143	137	95,8%	97	67,8%	32	22,4%	8	5,6%
leszczyński	306	282	92,2%	176	57,5%	82	26,8%	24	7,8%
międzychodzki	89	80	89,9%	61	68,5%	16	18,0%	3	3,4%
nowotomyski	124	119	96,0%	89	71,8%	19	15,3%	11	8,9%
obornicki	65	50	76,9%	36	55,4%	10	15,4%	4	6,2%
ostrowski	332	291	87,7%	172	51,8%	85	25,6%	34	10,2%
ostrzeszowski	204	185	90,7%	130	63,7%	42	20,6%	13	6,4%
piłski	282	225	79,8%	182	64,5%	43	15,2%	0	0,0%
pleszewski	121	110	90,9%	95	78,5%	15	12,4%	0	0,0%
poznański	409	367	89,7%	253	61,9%	47	11,5%	67	16,4%
rawicki	139	107	77,0%	79	56,8%	15	10,8%	13	9,4%
śłupecki	135	106	78,5%	51	37,8%	44	32,6%	11	8,1%
szamotulski	107	91	85,0%	63	58,9%	12	11,2%	16	15,0%
średzki	106	88	83,0%	59	55,7%	24	22,6%	5	4,7%
śremski	100	82	82,0%	51	51,0%	21	21,0%	10	10,0%
turecki	199	164	82,4%	107	53,8%	47	23,6%	10	5,0%
wągrowiecki	248	160	64,5%	93	37,5%	51	20,6%	16	6,5%
wolsztyński	143	76	53,1%	65	45,5%	11	7,7%	0	0,0%
wrzesiński	111	92	82,9%	58	52,3%	31	27,9%	3	2,7%
złotowski	82	71	86,6%	47	57,3%	17	20,7%	7	8,5%
województwo	5 662	4 726	83,5%	3063	54,1%	1 204	21,3%	459	8,1%

Załącznik 2. Udział firm założonych dzięki wsparciu publicznemu w 2009r według najliczniej reprezentowanych sekcji PKD w powiatach województwa wielkopolskiego.

Sekcja	C - Przetwórstwo przemysłowe		F - Budownictwo		G - Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle		M - Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		S - Pozostała działalność naukowa		Pozostałe	
	Powiat	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N
chodzieski	16	18,2%	17	19,3%	26	29,5%	5	5,7%	8	9,1%	16	18,2%
czarnkowsko-trzcianecki	16	7,7%	45	21,7%	70	33,8%	17	8,2%	18	8,7%	41	19,8%
gnieźnieński	32	9,4%	86	25,4%	112	33,0%	15	4,4%	41	12,1%	53	15,6%
gostyński	36	13,2%	73	26,8%	90	33,1%	7	2,6%	36	13,2%	30	11,0%
grodziski	16	14,8%	29	26,9%	31	28,7%	2	1,9%	14	13,0%	16	14,8%
jarociński	13	6,8%	52	27,1%	64	33,3%	16	8,3%	16	8,3%	31	16,1%
kaliski	12	7,1%	51	30,0%	36	21,2%	23	13,5%	12	7,1%	36	21,2%
kępiński	22	14,7%	27	18,0%	57	38,0%	10	6,7%	10	6,7%	24	16,0%
kolski	14	7,0%	54	26,9%	94	46,8%	8	4,0%	6	3,0%	25	12,4%
koniński	43	10,7%	131	32,7%	69	17,2%	33	8,2%	45	11,2%	80	20,0%
kościański	16	19,0%	20	23,8%	16	19,0%	8	9,5%	10	11,9%	14	16,7%
krotoszyński	9	6,3%	42	29,2%	38	26,4%	9	6,3%	23	16,0%	23	16,0%
leszczyński	36	11,7%	63	20,5%	81	26,4%	24	7,8%	37	12,1%	66	21,5%
międzychodzki	10	11,4%	18	20,5%	34	38,6%	6	6,8%	9	10,2%	11	12,5%
nowotomyski	10	8,1%	33	26,8%	38	30,9%	13	10,6%	17	13,8%	12	9,8%
obornicki	8	12,3%	11	16,9%	15	23,1%	8	12,3%	9	13,8%	14	21,5%
ostrowski	32	9,6%	96	28,9%	92	27,7%	21	6,3%	31	9,3%	60	18,1%
ostrzeszowski	24	11,8%	65	31,9%	76	37,3%	6	2,9%	12	5,9%	21	10,3%
piłski	24	8,5%	57	20,2%	80	28,4%	15	5,3%	30	10,6%	76	27,0%
pleszewski	11	9,1%	23	19,0%	41	33,9%	10	8,3%	21	17,4%	15	12,4%
poznański	34	8,4%	53	13,1%	43	10,6%	95	23,5%	40	9,9%	139	34,4%
rawicki	18	13,3%	32	23,7%	32	23,7%	3	2,2%	18	13,3%	32	23,7%
słupecki	16	11,9%	51	37,8%	32	23,7%	3	2,2%	8	5,9%	25	18,5%
szamotulski	9	8,4%	26	24,3%	27	25,2%	3	2,8%	14	13,1%	28	26,2%
średzki	8	7,6%	30	28,6%	28	26,7%	7	6,7%	13	12,4%	19	18,1%
śremski	8	8,0%	36	36,0%	21	21,0%	11	11,0%	8	8,0%	16	16,0%
turecki	18	9,0%	44	22,1%	72	36,2%	14	7,0%	22	11,1%	29	14,6%
wągrowiecki	25	10,5%	56	23,6%	90	38,0%	10	4,2%	19	8,0%	37	15,6%
wolsztyński	13	9,1%	55	38,5%	38	26,6%	7	4,9%	10	7,0%	20	14,0%
wrzesiński	13	11,7%	25	22,5%	30	27,0%	10	9,0%	11	9,9%	22	19,8%
złotowski	12	14,6%	19	23,2%	23	28,0%	10	12,2%	7	8,5%	11	13,4%
województwo	574	10,2%	1420	25,2%	1596	28,3%	429	7,6%	575	10,2%	1042	18,5%

Załącznik 3. Stopień trwałości i likwidacji firm założonych w 2009 r. według rodzaju działalności gospodarczej (według działów PKD)

Nr działu PKD	Zakres działalności według PKD 2007	Założone w 2009r.		Istnienie firmy w momencie badania			
		Liczba firm	% w ogóle	Firma funkcjonuje		Przedsiębiorstwo nie funkcjonuje	
				Liczba	% w dziale	Liczba	% w dziale
01	UPRAWY ROLNE, CHÓW I HODOWLA ZWIERZĄT, ŁOWIECTWO, WŁĄCZAJĄC DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWĄ	15	0,3%	10	66,7%	2	13,3%
02	LEŚNICTWO I POZYSKIWANIE DREWNA	22	0,4%	13	59,1%	4	18,2%
10	PRODUKCJA ARTYKUŁÓW SPOŻYWCZYCH	8	0,1%	6	75,0%	2	25,0%
13	PRODUKCJA WYROBÓW TEKSTYLNICH	27	0,5%	12	44,4%	7	25,9%
14	PRODUKCJA ODZIEŻY	92	1,6%	50	54,3%	21	22,8%
15	PRODUKCJA SKÓR I WYROBÓW ZE SKÓR WYPRAWIONYCH	3	0,1%	2	66,7%	1	33,3%
16	PRODUKCJA WYROBÓW Z DREWNA ORAZ KORKA, Z WYŁĄCZENIEM MEBLI; PRODUKCJA WYROBÓW ZE SŁOMY I MATERIAŁÓW UŻYWANYCH DO WYPLATANIA	84	1,5%	43	51,2%	13	15,5%
17	PRODUKCJA PAPIERU I WYROBÓW Z PAPIERU	10	0,2%	6	60,0%	4	40,0%
18	POLIGRAFIA I REPRODUKCJA ZAPISANYCH NOŚNIKÓW INFORMACJI	18	0,3%	11	61,1%	2	11,1%
22	PRODUKCJA WYROBÓW Z GUMY I TWORZYW SZTUCZNYCH	14	0,2%	11	78,6%	2	14,3%
23	PRODUKCJA WYROBÓW Z POZOSTAŁYCH MINERALNYCH SUROWCÓW NIEMETALICZNYCH	27	0,5%	14	51,9%	5	18,5%
24	PRODUKCJA METALI	2	0,0%	1	50,0%	0	0,0%
25	PRODUKCJA METALOWYCH WYROBÓW GOTOWYCH, Z WYŁĄCZENIEM MASZYN I URZĄDZEŃ	106	1,9%	64	60,4%	14	13,2%
26	PRODUKCJA KOMPUTERÓW, WYROBÓW ELEKTRONICZNYCH I OPTYCZNYCH	1	0,0%	1	100,0 %	0	0,0%
27	PRODUKCJA URZĄDZEŃ ELEKTRYCZNYCH	4	0,1%	4	100,0 %	0	0,0%
28	PRODUKCJA MASZYN I URZĄDZEŃ, GDZIE INDZIEJ NIESKLASYFIKOWANA	5	0,1%	4	80,0%	0	0,0%
29	PRODUKCJA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, PRZYCZEP I NACZEP, Z WYŁĄCZENIEM MOTOCYKLI	2	0,0%	0	0,0%	2	100,0%
30	PRODUKCJA POZOSTAŁEGO SPRZĘTU TRANSPORTOWEGO	1	0,0%	1	100,0 %	0	0,0%
31	PRODUKCJA MEBLI	94	1,7%	65	69,1%	14	14,9%
32	POZOSTAŁA PRODUKCJA WYROBÓW	21	0,4%	13	61,9%	4	19,0%
33	NAPRAWA, KONSERWACJA I INSTALOWANIE MASZYN I URZĄDZEŃ	54	1,0%	38	70,4%	8	14,8%

37	ODPROWADZANIE I OCZYSZCZANIE ŚCIEKÓW	6	0,1%	3	50,0%	1	16,7%
38	DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA ZE ZBIERANIEM, PRZETWARZANIEM I UNIESZKODLIWIANIEM ODPADÓW; ODZYSK SUROWCÓW	7	0,1%	4	57,1%	0	0,0%
39	DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z REKULTYWACJĄ I POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA ZWIĄZANA Z GOSPODARKĄ ODPADAMI	1	0,0%	1	100,0%	0	0,0%
41	ROBOTY BUDOWLANE ZWIĄZANE ZE WZNOSZENIEM BUDYNKÓW	276	4,9%	132	47,8%	56	20,3%
42	ROBOTY ZWIĄZANE Z BUDOWĄ OBIEKTÓW INŻYNIERII LĄDOWEJ I WODNEJ	36	0,6%	21	58,3%	7	19,4%
43	ROBOTY BUDOWLANE SPECJALISTYCZNE	1108	19,6%	624	56,3%	170	15,3%
45	HANDEL HURTOWY I DETALICZNY POJAZDAMI SAMOCHODOWYMI; NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH	552	9,7%	325	58,9%	104	18,8%
46	HANDEL HURTOWY, Z WYŁĄCZENIEM HANDLU POJAZDAMI SAMOCHODOWYMI	159	2,8%	85	53,5%	34	21,4%
47	HANDEL DETALICZNY, Z WYŁĄCZENIEM HANDLU DETALICZNEGO POJAZDAMI SAMOCHODOWYMI	885	15,6%	392	44,3%	286	32,3%
49	TRANSPORT LĄDOWY ORAZ TRANSPORT RUROCIĄGOWY	66	1,2%	39	59,1%	8	12,1%
50	TRANSPORT WODNY	2	0,0%	1	50,0%	0	0,0%
52	MAGAZYNOWANIE I DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA WSPOMAGAJĄCA TRANSPORT	13	0,2%	7	53,8%	2	15,4%
53	DZIAŁALNOŚĆ POCZTOWA I KURIERSKA	8	0,1%	4	50,0%	1	12,5%
55	ZAKWATEROWANIE	9	0,2%	3	33,3%	2	22,2%
56	DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA ZWIĄZANA Z WYŻYWIENIEM	125	2,2%	56	44,8%	37	29,6%
58	DZIAŁALNOŚĆ WYDAWNICZA	8	0,1%	3	37,5%	2	25,0%
59	DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z PRODUKCJĄ FILMÓW, NAGRAŃ WIDEO, PROGRAMÓW TELEWIZYJNYCH, NAGRAŃ DŹWIĘKOWYCH I MUZYCZNYCH	18	0,3%	9	50,0%	2	11,1%
61	TELEKOMUNIKACJA	10	0,2%	5	50,0%	2	20,0%
62	DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z OPROGRAMOWANIEM I DORADZTWEW W ZAKRESIE INFORMATYKI ORAZ DZIAŁALNOŚĆ POWIĄZANA	79	1,4%	55	69,6%	10	12,7%
63	DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA W ZAKRESIE INFORMACJI	22	0,4%	14	63,6%	4	18,2%
64	FINANSOWA DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA, Z WYŁĄCZENIEM UBEZPIECZEŃ I FUNDUSZÓW EMERYTALNYCH	16	0,3%	7	43,8%	3	18,8%
65	UBEZPIECZENIA, REASEKURACJA ORAZ FUNDUSZE EMERYTALNE, Z WYŁĄCZENIEM OBOWIĄZKOWEGO	8	0,1%	1	12,5%	5	62,5%

	UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO						
66	DZIAŁALNOŚĆ WSPOMAGAJĄCA USŁUGI FINANSOWE ORAZ UBEZPIECZENIA I FUNDUSZE EMERYTALNE	92	1,6%	43	46,7%	27	29,3%
68	DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z OBSŁUGĄ RYNKU NIERUCHOMOŚCI	13	0,2%	9	69,2%	1	7,7%
69	DZIAŁALNOŚĆ PRAWNICZA, RACHUNKOWO-KSIĘGOWA I DORADZTWO PODATKOWE	50	0,9%	34	68,0%	7	14,0%
70	DZIAŁALNOŚĆ FIRM CENTRALNYCH (HEAD OFFICES); DORADZTWO ZWIĄZANE Z ZARZĄDANIEM	30	0,5%	21	70,0%	6	20,0%
71	DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE ARCHITEKTURY I INŻYNIERII; BADANIA I ANALIZY TECHNICZNE	94	1,7%	71	75,5%	5	5,3%
72	BADANIA NAUKOWE I PRACE ROZWOJOWE	1	0,0%	1	100,0%	0	0,0%
73	REKLAMA, BADANIE RYNKU I OPINII PUBLICZNEJ	67	1,2%	44	65,7%	8	11,9%
74	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA	181	3,2%	95	52,5%	30	16,6%
75	DZIAŁALNOŚĆ WETERYNARYJNA	6	0,1%	4	66,7%	0	0,0%
77	WYNAJEM I DZIERŻAWA	30	0,5%	12	40,0%	7	23,3%
78	DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z ZATRUDNIENIEM	2	0,0%	1	50,0%	1	50,0%
79	DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZATORÓW TURYSTYKI, POŚREDNIKÓW I AGENTÓW TURYSTYCZNYCH ORAZ POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA W ZAKRESIE REZERWACJI I DZIAŁALNOŚCI Z NIĄ ZWIĄZANE	15	0,3%	9	60,0%	1	6,7%
80	DZIAŁALNOŚĆ DETEKTYWISTYCZNA I OCHRONIARSKA	3	0,1%	1	33,3%	0	0,0%
81	DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA ZWIĄZANA Z UTRZYMANIEM PORZĄDKU W BUDYNKACH I ZAGOSPODAROWANIEM TERENÓW ZIELENI	136	2,4%	58	42,6%	43	31,6%
82	DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z ADMINISTRACYJNĄ OBSŁUGĄ BIURA I POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ WSPOMAGAJĄCA PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ	30	0,5%	22	73,3%	5	16,7%
85	EDUKACJA	129	2,3%	86	66,7%	20	15,5%
86	OPIEKA ZDROWOTNA	59	1,0%	38	64,4%	10	16,9%
87	POMOC SPOŁECZNA Z ZAKWATEROWANIEM	1	0,0%	1	100,0%	0	0,0%
88	POMOC SPOŁECZNA BEZ ZAKWATEROWANIA	12	0,2%	8	66,7%	1	8,3%
90	DZIAŁALNOŚĆ TWÓRCZA ZWIĄZANA Z KULTURĄ I ROZRYWKĄ	44	0,8%	17	38,6%	8	18,2%

91	DZIAŁALNOŚĆ BIBLIOTEK, ARCHIWÓW, MUZEÓW ORAZ POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z KULTURĄ	1	0,0%	1	100,0 %	0	0,0%
93	DZIAŁALNOŚĆ SPORTOWA, ROZRYWKOWA I REKREACYJNA	40	0,7%	13	32,5%	13	32,5%
95	NAPRAWA I KONSERWACJA KOMPUTERÓW I ARTYKUŁÓW UŻYTKU OSOBISTEGO I DOMOWEGO	83	1,5%	46	55,4%	15	18,1%
96	POZOSTAŁA INDYWIDUALNA DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA	492	8,7%	267	54,3%	135	27,4%
-	Brak danych	26	0,5%	-	-	-	-
Ogółem		5662		3062		1184	

